

Jornades, la qual fou molt rebuda per part del públic assistent.

Les IX Jornades d'Arxivística de Catalunya han servir per constatar, un cop més, la necessitat immediata que hi ha de desenvolupar la Llei 10/2001 d'arxius i documents de Catalunya. És difícil pensar en la preservació i conservació del patrimoni documental d'aquest país sense una normativa que reguli detalladament

aspectes tan fonamentals com els mínims exigibles als edificis d'arxiu, les tasques d'inspecció o la creació de serveis comuns dedicats a la restauració i sense els recursos econòmics necessaris que ho han de fer possible. Aquesta seria una de les principals conclusions d'aquestes Jornades, que per tres dies van fer de Roses la capital de l'arxivística catalana.

Santi Soler i Simon

Santa Caterina, preexistències i sinergies

Aquesta passada primavera hem pogut veure, primer a la Pia Almoina, seu de la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes, i després a la Sala Joan Saqués, al carrer Ciutadans, l'exposició de les propostes finalistes del concurs d'idees per a la nova seu de la Generalitat a Girona.

La Llei de contractes de les administracions públiques obliga GISA, empresa pública de la Generalitat, a convocar concurs públic per a la

redacció dels projectes que encarrega. Aquest procediment, a més d'afavorir la lliure competència, que sempre és positiva, obre la possibilitat de comptar amb els millors professionals per desenvolupar els projectes. En aquest cas, la modalitat de concurs amb jurat ha permès, a més de poder triar amb criteris d'eficàcia, economia i funcionalitat, una reflexió sobre l'arquitectura entre la pervivència de l'edifici del segle XVII i la relectura dels espais per a les necessitats d'una administració del segle XXI.

El repte consisteix a encabir, en una illa de 17.000 metres quadrats, 27 delegacions i representacions dels diferents departaments de la Generalitat a Girona. El programa preveu les dependències d'aquests serveis a més de dues botigues «institucionals» com són la llibreria de la Generalitat i l'Institut Cartogràfic de Catalunya, set arxius adminis-

Bombolles de vent al castell de Quermançó

Si una cosa no es pot negar al castell de Quermançó és la seva capacitat suggestiva. La seva situació estratègica a l'Alt Empordà ha estat la seva sort i alhora la seva desgràcia, des que fou aixecat per ordre dels comtes d'Empúries fins que el mariscal francès Suchet el va fer explotar el 1814. Unes ruïnes tan ben posades, amb aquest inici i amb aquest final, no es podien pas quedar sense llegendes. Són històries prou conegudes a la zona, històries que el centenari de Fages de Climent ha ajudat a divulgar encara més, amb el seu poema «La Dama de Quermançó» inclòs a *Les bruixes de Llers*. S'explica que una comtessa del castell era tan llepafils que només es menjava el moll dels ossos, peculiaritat que naturalment la va dur a la ruïna. En la indignència, socorreguda i atipada per uns pagesos, va dir allò de: «Per no haver sabut un dia / que el pa amb nous era millor / vaig perdre la senyoria / del castell de Quermançó». També se'n contenen rondalles de bandolers, de cabres d'or enterrades pels jueus de Vilajuïga o per un inversemblant cabdill moro, i fins i tot hi ha qui gosa situar-hi el misteriós castell del Sant Graal.

Salvador Dalí, que hi pujava sovint per contemplar-hi, segons ell, les postes de sol més belles del país, va enderiar-se amb Quermançó. Va especular de convertir-lo en un mausoleu per a Gala en lloc de Púbol, d'enquibir-hi un rinoceront als baixos per tal que els turistes paguessin per veure'l, o bé d'instalar-hi un orgue perquè sonés amb la força de la tramuntana. Què va haver dit! Ara els actuals propietaris, davant la perspectiva de l'any Dalí que ha de venir, estan disposats a trobar una rendibilitat a les ruïnes, a desenterrar-hi la cabra d'or amagada. S'han disposat a convertir en realitat l'estirabot d'un tocat de la tramuntana i, de moment, ja n'han fet la pàgina web i han encarregat a tècnics d'acústica i d'orgueneria la viabilitat del projecte. Tècnicament sembla que és viable. La viabilitat econòmica són figures d'un altre paner. Potser, al capdavant, l'Orgue de la Tramuntana no seran sinó bombolles irisesades, un somni més de la fascinació que projecta una vegada i una altra el castell de Quermançó.

Josep Pujol i Coll

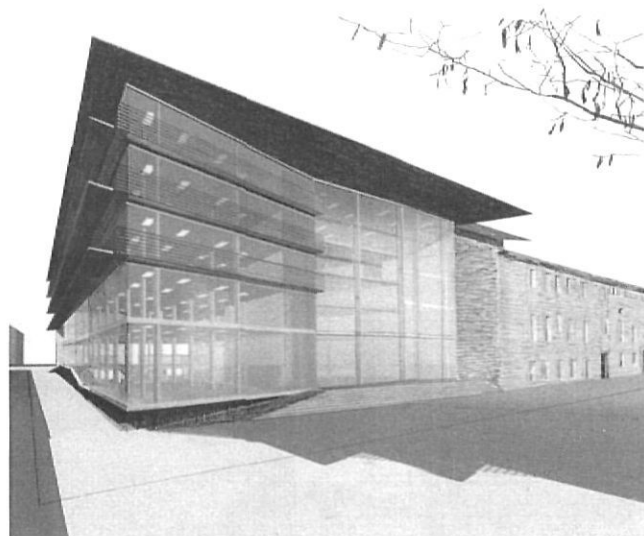
triatius dels diferents departaments, una biblioteca i centre de documentació, a més dels serveis comuns, restaurant, etc. Es preservaran les construccions històriques, entre les quals la farmàcia antiga, que quedarà integrada com a museu al nou edifici, es recuperaran vestigis del passat, com la base de la muralla del segle XVII, enderrocada al principi del XX per construir la Gran Via Jaume I, i se suprimiran les construccions sense valor arquitectònic que el pas dels anys ha anat incorporant a l'edifici originari. L'espai necessari per completar el programa funcional es resol amb un edifici de nova planta integrat amb les velles estructures. Pressupost global, 27 milions d'euros.

Segurament en l'elecció d'aquest espai per desenvolupar el projecte hi ha pesat, a més dels valors històrics i arquitectònics i la seva cèntrica ubicació al bell mig de la ciutat, la càrrega simbòlica de l'Hospital com a equipament centenari i solidari, valors afegits que la nova seu de la Generalitat heretarà i incorporarà en la seva trajectòria històrica a la ciutat. No és causalitat que els diferents autors dels projectes concursants parlin de pree-

xistències i sinergies quan estableixen el diàleg teòric entre el passat i el futur del nou edifici.

En una primera fase varen respondre al concurs 22 despatxos d'arquitectes d'arreu de l'Estat, d'entre els quals se'n seleccionaren set com a finalistes. El projecte guanyador fou el presentat pel despatx gironí Fuses-Viader, que es va guanyar el jurat pel respecte en la conservació dels elements antics de l'Hospital, per la recuperació de la muralla del segle XVII i per la visió integradora en l'entorn urbà, a cavall entre el barri vell i l'eixample. Josep Fuses i Joan M. Viader havien estat abans els redactors del Pla especial del barri vell, de la recuperació de les cases de l'Onyar i de la restauració de la muralla antiga de la ciutat. Tota aquesta trajectòria els va portar a formular un projecte que fes relluir el vell Hospital i obrís camins de transparència entre la Gran Via, domini actual dels automòbils, i el barri vell, de conquesta creixent pels vianants.

El calendari marca que a final d'aquest 2003 es comenci el projecte, que ha de culminar el 2006. A l'altra cara de la moneda, el flamant Parc Hospitalari Martí i Julià està ja gairebé enllestit en els

El projecte guanyador, de Josep Fuses i Joan M. Viader.

terrenys de l'antic Hospital Psiquiàtric. A Girona, les velles sales que durant segles han aixoplugat malalties, morts i naixements, donaran pas a nous pro-

jectes per als ciutadans. A Salt, un modern complex hospitalari es posarà al servei dels malalts del segle XXI.

Rosa Maria Gil

Nit dels Bertrana: l'exigència i el risc

Tal com ja comença a ser tradicional, durant la primera nit d'estiu es va celebrar per tercer cop la festa de programació dels Premis Literaris de Girona a la vela Nummunit de la Devesa: el Bertrana, el Palol, el Rahola, el Muntaner, els Cerverí i el Lletra.

És una obvietat dir que haurà de passar encara força temps abans no puguem saber si l'encertava Julià de Jòdar quan, minuts després d'haver obtingut el trenta-sisè premi Prudenci Bertrana de novel·la amb l'obra *L'home que va estimar Natàlia Vidal*, va declarar que és dels que pensen que no som a l'etapa final de la literatura i de la llengua catalanes, sinó potser només en un final d'etapa.

Jòdar, que va apostar per la recuperació de l'excel·lència i del nivell de prestigi que ha de tenir la literatura, va oferir la seva novel·la i va oferir-se com a escriptor. «si és que la gent que hi ha darrere els Bertrana ho vol», per arriscar-se a intentar «crear un nou imaginari col·lectiu» que ens permeti captar joves i captar nous lectors a fi de projectar la novel·la, la cultura i el nostre país cap al segle que tot just